

ΒΙΚΗ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ

Το τσόφλι

Δώδεκα ζεύγη πεζών

ΣΚΙΤΣΑ

ΒΙΚΗ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΕΔΡΟΣ

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή της συγγραφέως.

Βίκη Κοσμοπούλου: *Το τσόφλι*

ISBN 978-960-04-4891-7

Επιμέλεια-Διόρθωση: Μαρία Σπανάκη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Βίκη Κοσμοπούλου, 2018*

© *Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2018*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

*«Δεν ονειρεύτηκα ποτέ το χρόνο
Και τη συντροφιά του
Μήτε την απουσία του οσφράνθηκα ποτέ
Σε κάποιο ελάχιστο ηδονικό μου ύπνο»*

Γιώργος Σαραντάρης, «Του χρόνου ανάγλυφη εικόνα»

Πίσω στη Βενετία

Δεν έχει καλή σχέση με τον χρόνο. Απόδειξη ότι δεν φοράει ποτέ ρολόι. Την εκνευρίζει κι εκείνο το επίμονο τικ τακ που μοιάζει να θέλει να επιβάλλει τον ρυθμό του. Εξάλλου μια χαρά την είχε βρει τη δικαιολογία ότι, συνέχεια μες στη λάντζα, θα το χαλούσε η υγρασία. Κάπως έτσι έχει αποθήσει μνήμες από τότε που ήταν κορίτσι, αποφεύγει να βλέπει τις ρυτίδες της και καθυστερεί πάντα στα ραντεβού της. Έτσι άργησε και σ' αυτό το ραντεβού με το μέσα της. Μα είχε έρθει η ώρα του.

Αυγουστιάτικο πρωινό. Είναι καθισμένη, ακίνητη κάμποσα λεπτά, στη σκουριασμένη μπίντα. Μια σταγόνα χαράζει πορεία στο σώμα της. Έχει βρεθεί εκεί να δει όλα όσα της είχε πει πως σήμαινε για κείνον. Λίγο πριν είχε στριμώξει κομμάτια ύφασμα στην

καρό βαλίτσα της· φθαρμένες ράντες στα φορέματα, ξεφτισμένα κρόσσια στα φουλάρια, τρύπιες δαντέλες στα εσώρουχα, ξηλωμένοι πόντοι σε κάλτσες μονές. Πάντα αναρωτιόταν γιατί τις φύλαγε έτσι αταίριαστες στο βάθος του τελευταίου συρταριού.

Πήρε μαζί και το φουλάρι που της είχε χαρίσει σε μια ηλιόλουστη κυριακάτικη βόλτα τους. Την ίδια μέρα τής είχε προσφέρει κι ένα μπουκετάκι γιασεμιά. «Για σε μια», του είχε πει με το χαρακτηριστικό γελάκι της να γλιστράει μέσ' από τα χείλη της, εννοώντας βέβαια τον εαυτό της. Όχι πια. Κάποια άλλη θα ξεφλουδίσει τον καρπό του μασώντας τον, για να φτάσει στα κουκούτσια του. Πλέον θα ψωνίζει μόνο για κείνη, θα μαγειρεύει μόνο για κείνη, θα χρωσταίει μόνο για κείνη. «Μόνη. Ένα, δύο, ένα», μουρμουρίζει αγνοώντας την αρμονία των έντεκα χτυπημάτων του ρολογιού του Αϊ-Νικόλα. Μόνη. Ακόμη και το αλατόνερο αρνείται τον αντικατοπτρισμό της.

«Είσαι το λιμάνι μου», της είχε πει.

Είναι εκεί αγκυλωμένη να δει όλα όσα της έλεγε ότι ήταν για κείνον. Ταξιδιώτες πηγαινοέρχονται· πιτσιρικάδες φορτωμένοι με σλίπιν μπαγκ, γριές που ακροβατούν στα μπαστούνια τους, μια παρέα από ξεμυαλισμένες ζωντοχήρες. Κάπου ανάμεσά τους της φαίνεται πως βλέπει τον εαυτό της. Η φασαρία

τη συνεφέρνει, αλλά το βλέμμα της χάνεται και πάλι στα μαντίλια των αποχαιρετισμών.

Ο μισός νους της κάνει τα δικά του ταξίδια. Σύννεφα πυκνά, κύματα αγριεμένα, ράγες σκουριασμένες, άσφαλτος πληγωμένη. Μονόδρομοι σημαδεμένοι σε χάρτες σκισμένους. Στροφές. Ποτέ δεν θα μάθει τι μυστικά κρατούν στις θηλυκές καμπύλες τους. Η οσμή της ηδονής τους δεν θα εισχωρήσει ποτέ στα επιλεκτικά ρουθούνια του.

Ο άλλος μισός κάνει απεργία. Κρύβεται στο εύθραυστο σκαρί του. Αρνείται να δουλέψει. Αρνείται να παράξει. Απλώς αρνείται. Μιμείται το πείσμα και την απάθεια τού ακατονόμαστου. Την ώρα του φευγού της δεν μπόρεσε να ξεστομίσει τίποτα. Καθόταν στο παράθυρο με το ένα πόδι κρεμασμένο, ίδιος πρωταγωνιστής σε ασπρόμαυρη ταινία, και κοιτούσε με τη φλόγα των ματιών του. Στάχτες παντού. Αλλόκοτοι στροβιλισμοί, κόντρα στους δείκτες του ρολογιού, πάνω στο υφαντό του ήλιου. «Διάλυση. Λύση διά σου;» ψελλίζει ειρωνικά. Πάντα της άρεσε να κάνει λογοπαίγνια, και εκείνος πάντα τη θαύμαζε γι' αυτό.

Μα τώρα στέκεται εκεί – κάβος θαλασσοδαρμένος, άλυτος –, κουλουριασμένη στον ανεμοστρόβιλο τού είναι της. «Χτες, προχτές, σήμερα, τότε, τώρα, κάποτε». Σημάδια στον χρόνο γίναν όλα κουβάρια

– νήμα πάνω στο νήμα, χρώμα πάνω στο χρώμα –, πλέξη μπλεγμένη. Κάνει αναδρομές φευγάτες. Στέκεται σε μια άνοιξη· δεν πάει καιρός, ή έτσι τουλάχιστον νομίζει, που κάθε του χάδι άνθιζε ανεμώνες, καθώς η βασίλισσα τον κέντριζε με λήθης κεράσματα.

Βέβαια ξέρει ότι και να θέλει να την ξεχάσει δεν θα μπορέσει. Έχει εγκλωβιστεί στη φτηνή κολώνια της. Κάθε φορά, πριν τον συναντήσει, παρφουμαριζόταν ξανά και ξανά μέχρι να σφραγιστεί και ο τελευταίος πόρος της, μην τυχόν ξεθυμάνει το άρωμα λεμονανθού. Φανταζόταν σκηνές όλο ρομάντζο, σαν αυτές που διαβάζει στα λυτρωτικά Άρλεκιν· πως τάχα τον ζαλίζει η μυρωδιά της και τη χορεύει εκστασιασμένος στη μέση του δρόμου ή της κάνει ερωτική εξομολόγηση στη μέση του πάρκου ή τη φιλάει παθιασμένα στη μέση της πλατείας. Μα τώρα χωρίζει... στη μέση.

Σαν να 'ταν μια καλοστημένη συνωμοσία υπενθύμισης, δυο πιτσιρίκια τρέχουν πίσω της ταλαιπωρώντας ένα ξεχαρβαλωμένο παιχνίδι. Παιδιά δεν είχαν. Έπειτα από δύο αποτυχημένες εγκυμοσύνες και... νταν νταν νταν... τόσες ήταν οι απόπειρες εξωσωματικής, το 'χε πάρει απόφαση· αυτός θα ήταν το παιδί της. Πάντα αισθανόταν ότι έπαιζε σαν κακομαθημένο αγόρι· τότε, στον γεμάτο γαρδένιες κήπο τής

νιότης της, με τα καλογυαλισμένα παιχνίδια του, και αργότερα, όταν αδιάφορα αναστάτωνε τα κιτρινωμένα ξεκούρδιστα πλήκτρα της. Νιώθει ακόμα την ηχώ τους να γαργαλάει τις χορδές της. «Μι, ρε, σι. Σόλο», παραληρεί.

Ένας γεράκος την προσπέρασε κουτσαίνοντας. «Ποια ιστορία να κρύβουν οι ρυτίδες του;» σκέφτηκε και αμέσως «Ω, διάολε! Τι με νοιάζει;» Και τα δικά της κύτταρα κάνουν τώρα αθόρυβα τη δουλειά τους. Διαγράφουν ανήλιαγα φαράγγια στο μέτωπο, ανάμεσα στα φρύδια και στα χείλια. Χείλια-δεσμοφυλάκες στα θέλω της. Χρόνια να προλαβαίνει τις επιθυμίες του, ξέχασε τις δικές της. Τώρα τα κύτταρά της ύπουλα τσαλακώνουν μονοπάτια, να τους ανοίξουν δρόμο.

Είναι εκεί ασάλευτη, γαντζωμένη στις φθορές της. Ασάλευτη, με δυο μάτια υγρά να καθρεφτίζουν τις εναλλαγές των χρωμάτων. Από τον νου της περνούν σαν ανεπιθύμητοι επισκέπτες το αγαπημένο του ντουέτο και η φωνή του. Το ρολόι σιγοντάρει ανά δύο συλλαβές. «*Πόσο άλλαξες... πόσο άλλαξα*». Το σιγοτραγουδούσε τα πρωινά την ώρα που ξυριζόταν ενώ εκείνη ετοίμαζε τον καφέ του – βαρύς γλυκός και όχι. «Ακόμη και στον καφέ αρνήσεις», σκέφτηκε, αλλά πάντα πετύχαινε το καϊμάκι, για να του κάνει

τα γούστα. Ένα σύννεφο σκοτεινιάζει το μισό της πρόσωπο, το μισό της χέρι, το μισό της μισοφόρι, το μισό ηλιοκαμένο πόδι της. Μοιάζει και νιώθει να ξεθωριάζει.

Ο ουρανός ξεπλένει τα πινέλα του. Ξέρει ότι το μαβί είναι το αγαπημένο του χρώμα και το αποστρέφεται. Ένα σούρουπο βαμμένο τής το 'χε ψιθυρίσει στο αριστερό αυτί – εκεί πιάνουν, έλεγε, περισσότερο τα φλογερά τα λόγια: «Είσαι το λιμάνι μου». Τον κοίταξε κατάματα και προσφέροντας τους κόκκινους κλειδοκράτορες της τού είπε ξέπνοα: «Μα vie!» Μα η ζωή της τώρα είναι φιλμ νουάρ τυλιγμένο σε παλιές μπομπίνες.

Κάνει απολογισμό, ενώ οι κλειδώσεις της απολαμβάνουν την αργία τους. Ο αμφιβληστροειδής έχει φτάσει στη νιρβάνα του. Ένας λυγμός χοροπηδά στον λαιμό της. Τα μηνίγγια της χορεύουν στον ρυθμό της φλέβας της και των εννέα υπενθυμίσεων της ζωής. Ο δρόμος αδειάζει. Μια ζητιάνα μόνο σέρνει το βρώμικο καρότσι της σε μαύρο φόντο. Σερνόταν στο σώμα της και αυτός. Σύμη, Σαμοθράκη, Σέριφος· όλες γεύτηκαν στα σπλάχνα τους το σπαρτάρισμα της. «Σκουλήκι», σπαράζει μέσα της.

Ταράζεται με την ίδια της την έσω φωνή. Οι παλάμες της ταξιδεύουν αυτόματα στη μύτη, στο στό-

μα, στ' αυτιά. Από το στόμα της ξεχύνονται άλφα μαζεμένα. Η κάψα του καλοκαιριού ραγίζει. Δυο περιστερία ξεγελούν τη βαρύτητα.

Κρυμμένη στις χούφτες της, φωλιασμένη στην τάλαντευση του κορμιού της, είναι εκεί να δει τι σημαίνει για κείνον. «Σε μισώ», φωνάζει σαν να θέλει ν' ακουστεί ως το δυαράκι της Αγήνορος. Μισός κι αυτός, μισή κι εκείνη στέκονται, όχι μαζί – ποτέ πια μαζί –, αλλού ο καθένας, σαν άλλοι, αλλοτινοί, αλλότριτοι και αλλοτριωμένοι. Τα κύτταρά της κράζουν αντίο.

Νταν. Αντίο στο δυαράκι της Αγήνορος και στη χαλασμένη του βρύση. Νταν. Αντίο στις κατσαρόλες και στα τηγάνια της. Νταν. Αντίο στο κρεβάτι τους. Νταν. Αντίο και στον περιπτερά, από όπου αγόραζε τα ΒΙΠΕΡ, και στον φούρναρη, στον χασάπη, στον μανάβη... Νταν. Αντίο στις γλάστρες της. Νταν. Αντίο στον πιτσιρικά που την κοίταζε καθώς τις πότιζε. Νταν. Αντίο στη σπασμένη πλάκα του πεζοδρομίου που πάντα σιχτίριζε. Νταν. Αντίο στη λάντζα. Νταν. Αντίο στα καλογουαλισμένα της παρκέτα. Νταν. Αντίο στο βουλιαγμένο στρώμα τους, το ποτισμένο από ουσίες του κορμιού. Νταν. Αντίο και στις καλές της γόβες – τις ξέχασε, βλέπεις, μες στη βιασύνη της να του αδειάσει τη γωνιά.

Έχοντας χορέψει μόνη μισή περιστροφή γύρω από την αλήθεια, παίρνει την καρό βαλίτσα της, που μοιάζει με το σταυρόλεξο της ζωής της, και φεύγει προσπαθώντας να βρει τις ισορροπίες της. Θέλει να πάει στη μάνα της, την κυρα-Βενετία, να κουρνιαστεί στην αγκαλιά της και να κλάψει. Είναι σίγουρο ότι δεν θα τη ρωτήσει τίποτα και ότι το πρωί θα της έχει φτιάξει το αγαπημένο της γλυκό.

Ξέρει εκείνη, κάτω από τα μπικοντί της, ανάμεσα στα ραφτικά και στα κατσαρολικά της, πως ο χρόνος τα βάζει όλα σε μια τάξη. Πάντα έλεγε ότι ο χρόνος είναι σαν το γαζί που μπαλώνει τα σκισίματα. Χρόνια μπαλώνει, κόβει και ενώνει· κάτι παραπάνω καταλαβαίνει.

Ξεμακραίνει προς το πατρικό της τρεκλίζοντας πάνω στις πλατφόρμες της. Ήταν εκεί να δει τι σημαίνει για κείνον. Το μόνο που είδε ήταν αφίξεις και αναχωρήσεις.

Εξ αμελείας

Άφηνε το οινόπνευμα να φουντώνει το μέσα του· να καίει τα απομεινάρια της ψυχής του, να πυρώνει τα λογικά του. Άφηνε τη νικοτίνη να επιχρίζει μαστόρικα τα ξεφτίσματα της αντοχής του. Άφηνε το τσιγάρο να αργοσβήνει ηδονικά μέσα στο υγρό μπλε των ματιών του. Άφηνε τα χέρια του, τα πόδια του, τη ράχη του να αυτονομούνται. Άφηνε τις κορνίζες, το βάζο, τα μπιμπελό να προδίδουν τη μνήμη του. Άφηνε τη σιωπή της ανάσας του να κυριαρχεί στο ρευστό του αέρα. Την ώρα που η στάχτη κυλούσε λάγνα στο κοφτό της σάλας, η δαντέλα σηκώθηκε και πλέχτηκε στο κορμί του. Την άφησε να τον πνίξει με τους λεκέδες από τα τραπεζώματα του γάμου τους.

